

Vanskelig å spå om fremtiden

Jag tänker leva tills jag dör

Några kanske hoppas på nåt annat
(men)

Men jag tänker leva tills jag dör
Jag tänker leva tills jag dör

Elden advokatfirma AS

- ❖ Ca. 150 ansatte
- ❖ Kontorer i Oslo, Bergen, Stavanger, Haugesund, Tromsø, Sandefjord, Hamar og Gol
- ❖ Norges fremste prosedyrekontor, som dekker alle rettsområder

Roe Lauvås

Advokatbevilling 1987
Møterett for Norges Høyesterett 2004

Werner Dagsland

Advokat Werner Dagsland har særlig kompetanse innen arbeidsrett, kontraktsrett, fast eiendomsrett, maritim rett/sjøfartsforhold og forvaltningsrett.

Digitale tilbud

- ❖ Justify
  - ❖ Jurio
  - ❖ Din fremtidsfullmakt
  - ❖ Advokatselskap
-
- ❖ Advokaten din

Samlivsformer

1. Enslig
2. Ekteskap
3. Samboerskap
4. Særboere

MED LOV SKAL LANDET VÅRT BYGGJAST, OG IKKJE MED LOV ØYDAST

Avtaleloven

Vergemålsloven

Arveloven

Fullmakt

Ekteskapsloven

Samboere – ikke egen lov

Ekteskapsloven

- § 31 Råderett – sameie
- § 32 Felles bolig
- § 33 Vanlig innbo m.v

- § 38 Gjensidig underholdsplikt
Ikke for samboere/særboere
- § 40 Ikke felles ansvar for gjeld – begge må da inngå i låneavtalen

- § 50 Gaver mellom ektefeller krever ektepakt
- § 54 Formkrav ved inngåelse av ektepakt
- § 58 Likedeling av hverandres del i felleseiet.
- § 59 Skjevdeling
- § 63 Vederlagskrav

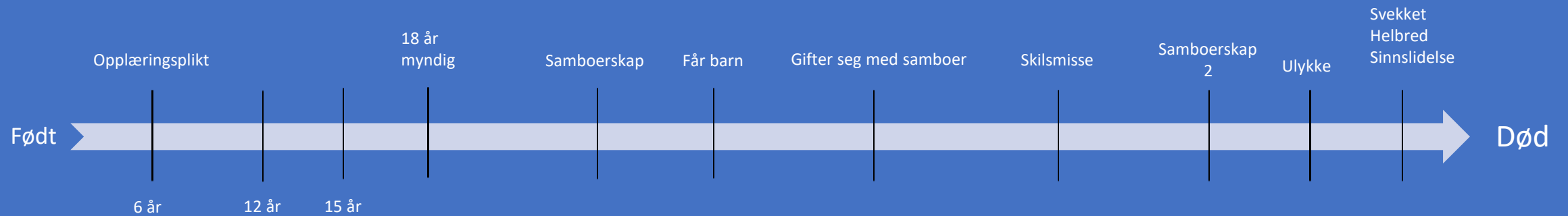
Samboere

1. Ikke lovregulert – kun lov om hustrandsfellesskap
2. Høyesterett har «skapt» lov om oppgjør etter samboerskap – f.eks husmordommen
3. Samboeravtale – viktig pga manglende lov
4. Begrenset arverett for samboer
  - a) Arveloven § 12 – med felles barn
§ 13 - testament

Tidslinje

Ditt liv

Oppgjør ved død

Livs - Dødsdisposisjon

Romerrett – disposiciones inter vivos – disposiciones mortis causa

1. Det du gjør i levende live og med hensikt i å leve videre – livsdisposisjon
2. Dokument som du setter opp med henblikk hva som skal skje etter min død - testament.
3. + på dødsleiet – arvel. § 40
4. Rt. 1995 s. 996 – eksempel på hvor går grensen.

Fremtidsfullmakt

- En livsdisposisjon
  - Hva skal skje når jeg lever
    - Opphører ved død
- Rettslig grunnlag
  - Avtaleloven kap. 2 regulerer bruk av fullmektig generelt
  - Vergemålsloven kap. 10 regulerer fremtidsfullmakt spesifikt
  - Fremtidsfullmakt = et privatrettslig alternativ til vergemål

Gyldighetsvilkår

- Formkrav
  - Skriftlighet
  - Undertegnes i vitners nærvær
    - To myndige vitner, ikke fullmektigen
- Ikrafttredelsestidspunkt
  - Når fullmaktshaver pga sinnslidelse, herunder demens, eller alvorlig svekket helbred ikke lenger er i stand til å ivareta sine interesser
    - En ren fremtidsfullmakt
  - Ikrafttredelse umiddelbart
    - En såkalt *vedvarende* fremtidsfullmakt

Hva bør reguleres?

- Økonomiske forhold
  - Daglig økonomi
    - Regninger, selvangivelse, forsikringer, gaver mv.
  - Disponering av eiendeler
    - kjøp og salg av hus / hytte / båt / bil
  - Rettslige disposisjoner
    - Kreve uskifte bo / arv
    - Søksmål, ta ut stevning eller respondere
    - Nabovarsler, veglag etc.

Hva bør reguleres forts.

- Personlige forhold
  - Lege / tannlegeavtaler
  - Valg av bosted
    - Bo hjemme eller omsorgsbolig / institusjonsplass?
  - Forholdet til det offentlige
    - Søke på rettighetsbaserte ytelser
- Unntak:
  - Stemme ved valg, inngå / avslutte ekteskap, erkjenne farskap, samtykke til donasjon av organer, opprette eller tilbakekalle testament eller samtykke til tvang

Tenk gjennom:

Hva står jeg registrert som eier av

- bolig
- bil
- bankkonti
- låntaker
- hytte

Fullmektigen skal disponere over alt det jeg eier?

Trenger jeg å utstede

1. Samlivsavtale, eller annen avtale som klargjør hva jeg eier og hva min ektefelle/samboer/særboer eier
2. Testament
3. Fortegnelse over eiendeler – hvem eier hva ?

Takk for oss!

Vi på kontoret i Haugesund 😊

